

КЛАСТЕРІЗАЦІЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ: ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

В сучасних умовах світового економічного розвитку, в умовах глобалізації, динамічного розвитку зовнішнього середовища підвищується конкурентоспроможність компаній; це означає те, що компанії працюють в досить складних умовах. Одним з ефективних підходів щодо підвищення конкурентоспроможності і збільшення обсягів реалізації продукції компаній є створення економічних кластерів. Кластери сприяють встановленню більш ефективних, нових взаємовідносин не лише між підприємствами, а й дослідницькими, науковими, фінансовими інститутами та органами влади.

Світова практика вже довела ефективність створення, функціонування кластерів. Сьогодні ці процеси набирають обертів, й особливо в країнах ЄС. В цілому, за оцінкою експертів, до теперішнього часу кластеризацією охоплено близько 50% економік провідних країн світу. Отже, такі кластери виступають фундаментом економічного розвитку на сучасному етапі, структурою розвитку інформаційної економіки.

Малі та середні компанії в першу чергу отримують ряд переваг, об'єднавшись у кластери: доступ до сучасних, новітніх технологій, доступ до висококваліфікованої робочої сили, доступ до новітніх розробок тощо. За результатами Європейської Комісії у кластерах найбільша питома вага припадає саме на малі та середні компанії, які розташовані у межах одного регіону. Розглядаючи структуру європейських кластерів зазначимо, що біля 30% припадає на малі компанії, 30% - на середні компанії, 10% - великі компанії, 30% - це великі та малі і середні підприємства постачальники. Основна частка кластерів за участю МСП сформована у таких видах діяльності як машинобудування, розробка програмного забезпечення та електроніка, біомедицина та хімія, виробництво.

Основою формування кластеру для малих та середніх компаній є географічний регіон (місто), сфера (сектор) та підтримка (як на рівні державних установ, так і приватних). Кластер формує трикутних взаємовідносин «наука – бізнес – держава»

В розвинутих країнах найважливішим показником діяльності кластерів є висока конкурентоспроможність на світовому ринку. Тому увага сьогодні приділяється саме кластерному розвитку національних економік, що засвідчує і підтверджує належний рівень інноваційності та формування економіки на нових засадах – інформаційно-інноваційних. Також кластери сприяють конкурентній боротьбі в усіх інших сферах економіки .

Варто зазначити, що в Україні існує концепція створення кластерів (з 2008 року), де зазначені проблеми, на які спрямована дана концепція (виявлені їх причини та обґрунтована необхідність їх розв'язання), визначена мета концепції, шляхи і способи розв'язання даних проблем, виділені чотири види кластерів на які слід звернути увагу та визначені результати [1]. Але дана Концепція залишилася проектом, який не реалізовується. Такий проект міг сприяти піднесенню економічного розвитку національної економіки, підвищенню конкурентоспроможності.

Також варто зазначити, що вітчизняними фахівцями запропонована Концепція кластерної політики в Україні [2].

Для ефективного і сприятливого розвитку кластерів в Україні і залученню малого і середнього бізнесу необхідно створити відповідну нормативно-правову базу, створити сприятливу кон'юнктуру ринку, налагодити співпрацю з державними органами влади, виявити і подолати бар'єри на шляху просування кінцевого результату (товарів, послуг) кластерів як на національний, так і іноземний ринок, застосовувати та впроваджувати світовий досвід, досвід ЄС в контексті підтримки кластерної діяльності і здійснення ефективного кластерного управління. Отже, незважаючи на різноманітні труднощі, як політичного характеру, так і економічного, які переживає сьогодні Україна, важливим напрямком зростання економіки та формування її на нових засадах є процес реалізації кластерних моделей залученням малого та середнього бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Концепція створення кластерів в Україні. – [Електронний ресурс] – Режим доступу:

http://biznes.od.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=499&Itemid=33

2. Федоренко В.Г., Тугай А.М., Гойко А.Ф., Джабейло В.Б. Концепція кластерної політики в Україні. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.economy.in.ua/pdf/11_2008/3.pdf